

Posudek vedoucího na diplomovou práci:

Klára Jechová: Předvolební průzkumy prezidentských voleb: poprvé v České republice

Diplomová práce Kláry Jechové se zabývá zkoumáním volebních preferencí kandidátů u příležitosti prvních přímých prezidentských voleb v ČR v roce 2013. Autorka analyzuje situaci, v níž se nacházely české výzkumné organizace, možnosti a omezení jaká měly a výstupy, které jejich činnost plodila. To vše prezentuje v komparaci se situací v USA, které se svou bohatou a dlouholetou tradicí prezidentských voleb a s nimi spojených předvolebních průzkumů, používá jako modelový příklad.

Právě zahrnutí tohoto modelu práci dodává významnou hodnotu. Určitě by bylo možné (podotýkám, poněkud lacině) založit diplomovou práci pouze na sumarizaci metodologií jednotlivých českých výzkumných organizací, podrobně se věnovat nabízejícímu se tématu ne/shody jejich průzkumů a následně shody modelů s volebními výsledky. Komparativní perspektiva „ideálního“ modelu průzkumů v USA však tématu dodává důležitou dimenzi navíc. Díky ní může čtenář předvolební situaci v České republice vnímat v širších souvislostech, mnohem snáze identifikovat klíčové a na první pohled často ne úplně patrné jevy a okolnosti, a tudíž pak komplexněji pochopit jejich příčiny i důsledky. Ačkoli o většině pasáží by se de facto dalo říci, že mají deskriptivní povahu, právě komparativní perspektiva práci jako celek povyšuje na analytickou rovinu.

Diplomová práce má jasně definovaný cíl – přehledně předvést, jak se s novou situací prezidentských voleb vypořádaly české výzkumné organizace v předvolebních průzkumech a v čem se jejich řešení podobá nebo naopak liší od „ideálního“ modelu USA. Práce má pro dosažení tohoto cíle adekvátní strukturu a přehlednou, systematickou formou poskytuje relevantní informace jak o kontextu politických a volebních systémů, tak o konkrétních výzkumných postupech a jevech, které se v souvislosti s předvolebními průzkumy a možnostmi zachycení volebního rozhodování objevují. Autorka používá adekvátní literaturu, povětšinou zahraniční, kterou vhodným způsobem kombinuje s informacemi získanými v rámci veřejných debat a soukromých rozhovorů probíhajících přímo v době voleb nebo krátce po nich. Řada argumentů a poznatků v práci tak nevychází z klasických zdrojů v podobě psané odborné literatury, nýbrž z diskusí a veřejných prezentací zainteresovaných expertů, což je s ohledem na povahu tématu zcela pochopitelné a pro práci podle mne jednoznačně přínosné. Stanové cíle práce proto docházejí naplnění, souhrnné závěry stejně jako poznatky získané jejím přečtením adekvátně reflektují a uzavírají celé vynaložené úsilí.

Samozřejmě, vždy je možné najít možná další vylepšení, obohacení, stejně jako určité nedostatky. Předložené práci by například jistě prospělo podrobnější prezentování výsledků předvolebních průzkumů před některými z voleb v USA (jako komparace s prezentací volebních odhadů českých agentur), stejně jako podrobnější analýza přesnosti prognóz v USA. Autorka je často zmiňuje, uvádí dokonce i nástroje pro analýzu přesnosti, z hlediska reálného stavu však bohužel pouze jednou odkazuje na zdroj, podle kterého se přesnost v průběhu času zvyšuje. Běžný čtenář ovšem vůbec nemusí tušit například to, zda jde o rozdíly v řádu procent nebo jejich desetin.

Co se týče formální stránky, text není vždy psán úplně čtivým a snadno srozumitelným stylem, některé formulace jsou zbytečně šroubované, kostrbaté, použité výrazy nebo slovní spojení, řekněme, neobvyklé. Podobně textu na čtivosti nepřidává časté opakování týchž myšlenek a informací. Autorka snad až příliš úzkostlivě čtenáře průběžně a opakovaně informuje o tom, co jej při dalším čtení čeká; a poté, co mu to sdělí, ještě opakuje, co si před chvílí přečetl. (Za všechny pasáže snad jen namátkou až příliš podrobné představování obsahu práce v druhé polovině úvodu.)

Jediný konkrétní dotaz se váže ke s. 34 – zde nerozumím větě začínající na posledním řádku („Diplomová práce u předvolebních průzkumů prezidentské volby...“) O jakou diplomovou práci se jedná?

Celkově považuji předloženou práci s ohledem na zvolené téma a jeho těsné navázání na unikátní reálnou společenskou událost za velmi dobře zpracovanou. Jako její vedoucí obzvláště oceňuji schopnost autorky průběžně se v průběhu její tvorby, která intenzivně započala již na podzim 2012, adaptovat na aktuální události a na omezení a možnosti, které z nich plynuly. Například musela často velmi rychle reagovat na průběh prezidentských voleb samotných, na reálnou činnost výzkumných organizací a nepředvídatelné výsledky jejich průzkumů, stejně jako na jejich ne/ochotu poskytovat posléze výzkumná data. Reakce na průběžně se odehrávající události přitom často zdaleka neznamenal pouze marginální změny textu nebo prováděných analýz, nýbrž úpravu koncepce celé práce.

S ohledem na vše výše uvedené doporučuji diplomovou práci Kláry Jechové k obhajobě a v návaznosti na průběh obhajoby ji hodnotit v rozmezí stupňů výborně a velmi dobře.

Jiří Vinopal, 6. 9. 2013